

וידום אהרון - במדרש ובפיוט

מים ראשונים: הדברים שלהלן מבוססים על מדרשים ופרשנים שהבאנו בדברינו [וידום אהרון - במדרש](#) לפרשת שמיני בשנת תשס"א. שם הבאנו את המדרשים והערות השוליים במלואם. כאן הבאנו רק מקצת המקורות על מנת לפנות מקום לפיוט. ואף שינינו מעט מהסדר. הרוצה לראות את המקורות המדרשיים כולם יענין שם.

וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמְתוּ לִפְנֵי ה': וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן הוּא אֲשֶׁר דָּבַר ה' לֵאמֹר בְּקִרְבֵי אֶקְדָּשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶפְבֹּד וַיִּדֹם אֶהֱרֹן: (ויקרא י ב-ג)¹

ויקרא רבה יב ב

"ונקדש בכבודי" - זה הדיבר נאמר למשה מסיני ולא נודע בו עד שבא המעשה לידו. וכשבא מעשה לידו אמר לאהרון: אהרון אחי, מסיני נאמר לי: עתיד אני להיוועד להן לישראל ולהתקדש בהן בבית זה ובאדם גדול אני מקדשו. וסבור הייתי או בי או בך בית זה מתקדש. עכשיו, נמצאו שני בניך חביבין ממנו. כיון ששמע אהרון כך וידע שבניו ידועי שמים הם, שתק וקיבל שכר טוב על שתיקתו. זהו שכתוב: "וידום אהרון".

- אהרון אחי,

כשעליתי למרום לקבל תורה

הראוני דבר גדול ונורא

שזה המשכן שי למורא

יתמשכן באש ובאורה

וְאָכְתוּב "ונקדש בכבודי" במקרא

אך ידעתי שביום שעטרה לו עטרה

"ונקדש במכובדי" נקרא ונקרע

בניך אָחִי

הם מכובדי אל קדוש ונורא

שעלו למרום בתבערה ובסערה

- "וידום אהרון"

בגדו קרע וראשו פרע

מנחות כט ע"ב

בשעה שעלה משה למרום, מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות, אמר לפניו: ריבונו של עולם, מי מעכב על ידך? אמר לו: אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו, שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות ... אמר לפניו: ריבונו של עולם, הראיתני תורתו, הראני שכרו ... ראה ששוקלין בשרו במקולין, אמר לפניו: ריבונו של עולם, זו תורה וזו שכרה? א"ל: שתוק, כך עלה במחשבה לפני.

- אהרון אחי,

כשנכנסתי למחיצה, לפני ולפנים

ראיתי את מלך מלכי המלכים

יושב וקושר לאותיות כתרים

ושאלתי למי ולמה אלה העוקצין

וענני,

¹ לוח השנה חובר לעתים, בצורה מופלאה ללוח הסדרות והפרשיות שבתורה. פרשת שמיני, מות נדב ואביהו, חלה ברוב שנים שאינן מעוברות, בסמיכות ליום השואה והגבורה ויום הזיכרון לחללי מערכות ישראל. וגם בסמיכות לתפילת יזכור של שביעי של פסח ולפסוק [דודי ירד לגנו](#) שקראנו בשיר השירים אחר כותלנו והקדשנו לו דף מיוחד בפרשה זו. יהיו נא דברי תורה אלה לזיכרון לפני ה' תמיד לכל הנשמות היקרות והטהורות שמסרו או נמסרו נפשם על קדושת השם, העם והארץ.

לעקיבא תלמיד ומורה חכמים
 שידרוש בהן תילי תילין
 תגי תגין וקוצי קוצים
 לחדש חידושים ולעקור הרים
 במים היא תורה, לשחוק האבנים..
 וסופו אחי, בייסורים נוראים
 "ואהבת את ה' אלהיך"
 קיים, במסרקות ומקולין
 עד כלו קיצין רוחין ונפשין.
 כי כל עמלנו, אחי
 שכר מְשָׁנִים וסופרים,
 למנות ימינו בְּדָכִי
 ברגעים ספורים
 - "וידום אהרון"
 לא במחשבה, רק במילים
 נְכָלָם ונאלם,
 לא מבין ולא מְשָׁלִים

ויקרא רבה כ א

"אחרי מות שני בני אהרן". ר' שמעון פתח: "הכל כאשר לכל מקרה אחד לצדיק ולרשע לטוב ולטהור ולטמא וכו' " (קהלת ט ב). "לצדיק" - אלו בני אהרן שכתוב בהם: "בשלוש ובמישור הלך אתי" (מלאכי ב ו), "לרשע" - זו עדת קרח שכתוב בהם: "סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה" (במדבר טז כו). אלו נכנסו להקריב במחלוקת ויצאו שרופין ואלו נכנסו להקריב שלא במחלוקת ויצאו שרופין!

- אהרון אחי,
 עתיד לקום בישראל
 החכם מכל אדם
 ששירו אלף ומְשָׁלִים אלפים
 שפת חיות ושיח העצים לו נהירים²
 וגם הוא לא הבין
 גם ממנו נסתם
 הכל באשר לכל, מקרה הוא בעולם
 לטוב ולטהור, לטמא ולרשע
 טמיר עלום ונעלם
 מי הוא צדיק ומי להי יושלם?
 ועל מי נאמר "רשעים היו" ונוציא דיבתם?
 - "וידום אהרון"
 הדין נסתם
 הגולל נחתם
 והאדם נאלם
 אל נוכח האש והדם

² מלכים א פרק ה יב-יג: "וַיִּדְבֹר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִשָּׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף: וַיִּדְבֹר עַל הָעֵצִים מִן הָאָרֶץ אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן וְעַד הָאֲזוֹב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר וַיִּדְבֹר עַל הַבְּהֵמָה וְעַל הָעוֹף וְעַל הָרֶמֶשׂ וְעַל הַדְּגָיִם".

רמב"ן ויקרא פרק י פסוק ג

וטעם וידום אהרן - שהיה בוכה בקול, ואז שתק. או כטעם: "ואל תדום בת עינד" (איכה ב יח).³

ספרי במדבר פסקא נח

כשהקב"ה מדבר הכל שותקים שנאמר: "דומו יושבי אי סוחר ציון עובר ים מלאוך" (ישעיה כג ב) ואומר: "וידום אהרן".

- אהרון אחי,
עוד ראיתי זאת
שעד סוף כל הדורות
לא יסופו מעמנו מביני אות
בעלי פירוש מדרש ומסורות
וילמדונו הבין במקראות
צפונות כחדשות
גדולות ונוראות:
והם יִפְרְשׁוּ ויאמרו דְּבַרְם
כי בעוד הדם חם
לא נדם אהרון, לא נדם
רק זעק ובכה, בכי מר מאד
לא יכלו המילים לִשְׁטֹף הדמעות.
ועלתה צעקתו עד הפרגוד
זעזעה ספים ונעו אָמוֹת
עד ששמע קול ממעלות:
בְּכָה אהרון, בְּכָה ואל תעמוד
שם אני את דמעוֹתֶיךָ בנאדי להיות
ליד לבנת הספיר
תחת כסא הכבוד
וממך ילמדו לדורות
לזעוק ולבכות
ולא לחשות
אבות על בנים ובנים על אבות
ואמהות
ובנות
- "וידום אהרון"
כאשר תם לבכות
באפס כוחות

שבת שלום

מחלקי המים

³ פרשני המקרא, בראשם רשב"ם ורמב"ן, לא מוכנים לקבל את הגישה הפטאליסטית של המדרש שהכל בגזרה מראש ושאהרון נדם לגמרי. גם במדרש ספרי הסמוך אפשר למצוא רמז לכך. ראה כאמור דברינו [וידום אהרון - במדרש](#) במלואם שם.